

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-05-27 Nr. 429-180
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja su draudiku sudarė būsto draudimo sutartį (draudimo liudijimas TIA Nr. (duomenys neskelbtini)), kuria draudiko parengtų Būsto draudimo taisyklių Nr. 067¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu ir draudimo variantu „Standartinis“ buvo apdraustas butas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini) (toliau – draudimo sutartis). Draudimo laikotarpis – nuo 2025 m. rugpjūčio 3 d. iki 2026 m. rugpjūčio 2 d.

Pareiškėja draudikui pranešė apie 2026 m. vasario 20 d. įvykusį įvykį: „Informuoju, kad sugedo (atitirpo) šaldytuvai, iš jo išteko vanduo ir užliejo buto grindis. Vanduo įsigėrė į laminato dangą. Dėl drėgmės laminatas išbrinko, deformavosi, atsirado bangos, vietomis grindys išsikraipė. Grindų danga pažeista ir tapo netinkama naudoti, reikalingas jos keitimas.“ (toliau – Įvykis).

2026 m. vasario 26 d. draudikas, įvertinęs nustatytas aplinkybes bei surinktą medžiagą, remdamasis sudarytos sutarties nuostatomis, priėmė sprendimą atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nes Įvykis neatitinka jokio draudimo sutartyje nustatyto draudžiamąjo įvykio požymių.

2025 m. vasario 26 d. pareiškėja kreipėsi į draudiką, reikalaudama persvarstyti priimtą sprendimą. Pareiškėja laikėsi pozicijos, kad Įvykis atitinka vieną iš Taisyklėse įtvirtintų „Vandens“ rizikų – vandens išsiliejimą iš stacionarių įrenginių ne dėl avarijos. Pareiškėja nurodė, kad vanduo išsiliejo iš stacionaraus buitinio įrenginio (šaldytuvo), Įvykis buvo staigus ir netikėtas, o toks įvykis per metus įvyko pirmą kartą, todėl Įvykis turėtų būti pripažintas draudžiamuoju.

Draudikui pareiškėjos pretenzijos netenkinus, pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėja kėlė reikalavimą įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju, taikyti Taisyklėse įtvirtintą „Vandens“ rizikos sąlygą „Vandens išsiliejimas iš stacionarių įrenginių ne dėl avarijos (pvz., vandens išsiliejimas iš vonios, jei tai įvyko dėl neužsukto vandens maišytuvo). Nuostoliai atlyginami tik už pirmą įvykį per metus iki Taisyklių A.V dalies 1.2 punkte nurodytų limitų“ ir išmokėti pareiškėjai 1 500 Eur draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos grindims padarytą žalą.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Jame draudikas nurodė nustatęs, kad žalą grindims lėmė vandens išsiliejimas iš, priešingai, nei teigia pareiškėja, nestacionaraus įrenginio šaldytuvo. Toks įvykis draudimo sutartyje nenumatytas kaip draudžiamasis, todėl, vadovaujantis Taisyklių A. IV dalies 4.18 papunkčiu, pagal kurį draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, kurie Taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardyti kaip draudžiamieji įvykiai, draudikas pagrįstai atsisakė atlyginti pareiškėjos patirtą žalą.

Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad surinko pakankamai sprendimą pagrindžiančių duomenų ir pagrįstai Įvykį pripažino nedraudžiamuoju, todėl prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

¹ 2021 m. kovo 30 d. redakcija, galioja nuo 2021 m. balandžio 16 d.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo neatlyginti su įvykiu siejamos pareiškėjos grindims padarytos žalos pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti draudimo sutartyje įtvirtintas draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąlygas bei administruojant žalą užfiksuotas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar draudikas pagrįstai atsisakė įvykį pripažinti draudžiamuoju ir atlyginti pareiškėjos grindims padarytą žalą.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį). CK 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai įpareigoja sutarties šalis savo prievolės vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais. Be to, kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.²

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo rizikos laipsnį.³

Remiantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktu, draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkančias įvykis, tačiau šalys yra susitarusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką.⁴ Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis).⁵

Nagrinėjamu atveju draudimo sąlygas įtvirtinančiame draudimo liudijime nustatyta, kad

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

pareiškėjos butas apdraustas draudimo variantu „Standartinis“, pagal kurį apdraustas turtas draudžiamas nuo, be kita ko, vandens išsiliejimo iš stacionarių įrenginių rizikos iki 1 500 Eur.

Remiantis Taisyklių A.IV dalies 1 punktu, apdrausto turto draudimo apsauga apima šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliami arba įvyksta dėl šiame skyriuje išvardytų rizikų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje.

Draudimo sutartimi turtas buvo apdraustas nuo ugnies, vandens, gamtinių jėgų, stiklo dūžio, transporto priemonės atsitrengimo, savaiminio medžio užvirtimo, elektros įtampos svyravimų ir viršįtampių, elektros variklių gedimo, šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimų rizikų.

Vadovaujantis Taisyklių A. IV 1.2 papunkčio d dalimi, viena iš apdraustų „vandens“ rizikų – „Vandens išsiliejimas iš stacionarių įrenginių ne dėl avarijos (pvz., vandens išsiliejimas iš vonios, jei tai įvyko dėl neužsukto vandens maišytuvo). Nuostoliai atlyginami tik už pirmą įvykį per metus iki Taisyklių A.V dalies 1.2 punkte nurodytų limitų“.

Taisyklių A.IV dalies 4 punkte įtvirtinti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai, kai be neatlyginamų nuostolių, įvardytų Taisyklių A.IV dalies 1 punkte, draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, kurie Taisyklėse ar draudimo sutartyje neišvardyti kaip draudžiamieji įvykiai (Taisyklių 4.18 papunktis).

Taigi, draudimo sutartimi draudikas įsipareigojo atlyginti apdraustam turtui atsiradusius nuostolius, patirtus dėl vandens išsiliejimo iš stacionarių įrenginių ne dėl avarijos. Kita vertus, draudikas neįsipareigojo atlyginti nuostolių, kurie apdraustam turtui atsirado dėl priežasčių, kurios draudimo sutartyje nenurodytos kaip draudžiamieji įvykiai.

Draudikas savo sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju grindžia būtent A.IV dalies 4 punkte įtvirtintu bendruoju nedraudžiamuoju įvykiu, nustatęs, kad įvykis neatitinka nei vieno draudžiamąjo įvykio sąlygų, o atvirkščiai – atitinka Taisyklių A.IV dalies 4.18 papunktyje įtvirtinto nedraudžiamąjo įvykio sąlygas.

Pagal Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalį, draudikas neturi teisės: 1) išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo; 2) atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Todėl, remiantis nurodytų teisės aktų nuostatomis ir vadovaujantis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta draudiko įrodinėjimo pareiga, darytina išvada, kad draudikas privalo įrodyti įstatymus ir draudimo sutarties sąlygas atitinkantį atsisakymo mokėti draudimo išmoką pagrindą.

Pareiškėja reikalavimą draudikui grindžia aplinkybe, kad įvykis buvo staigus ir netikėtas, vanduo išsiliejo iš stacionaraus įrenginio – šaldytuvo, įvyko pirmą kartą per metus, todėl atitinka Taisyklių A.IV 1.2 papunkčio d dalyje įtvirtintą draudžiamąjį įvykį. Nagrinėjamu atveju draudikas neginčija staiga ir netikėto poveikio draudimo objektui fakto, tačiau nurodo, kad įvykis atitinka Taisyklėse įtvirtintą, draudimo sutarties šalių sutartą nedraudžiamąjo įvykio sąlygą.

Draudikas sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju grindžia aplinkybe, kad žalą lėmė atitirpęs šaldytuvas, jokia vandentiekio avarija nekonstatuota. Draudikas, siekdamas paneigti pareiškėjos teiginius, paaiškino, kad šaldytuvas nėra stacionarus įrenginys, tai yra kilnojamasis daiktas (CK 2.198 straipsnio 4 dalis, 4.2 straipsnio 3 dalis), kurį galima perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jo paskirties ir iš esmės nesumažinus jo vertės. Be to, žodis „stacionarus“ bendrinėje lietuvių kalboje yra aiškiai suprantamas ir reiškia „nejudinamas, nekilnojamas“. Taip jis apibūdinamas ir lietuvių kalbos žodyne.⁶ Pažymėtina, kad pareiškėja kreipimėsi į Lietuvos banką patvirtino aplinkybę, kad žalą grindims sukėlė iš sugedusio šaldytuvo išsiliejęs vanduo.

Papildomai draudikas paaiškino, kad, nagrinėjamu atveju pareiškėjos šaldytuvas buvo standartinių matmenų ir nebuvo įmontuotas į virtuvės baldus, taigi, nebuvo pritaikytas konkrečiai erdvei, pritvirtintas prie kitų elementų, jo perkėlimas nereikalautų papildomų ardymo darbų, todėl nėra abejonių, kad šaldytuvas nėra stacionarus įrenginys.

Draudikas atkreipė dėmesį, kad Taisyklių prasme visi baldai ir buitinė technika (tiesiogiai pastatomi, tiek ir įmontuojami) laikomi namų turtu, t. y. kilnojamaisiais daiktais (Taisyklių A.II 4.1 papunktis).

Įvertinus nustatytas aplinkybes ir pateiktus šalių paaiškinimus, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjos teiginiu, kad įvykis atitinka Taisyklių A.IV 1.2 papunkčio d dalyje įtvirtintą draudžiamąjį įvykį „Vandens išsiliejimas iš stacionarių įrenginių ne dėl avarijos (pvz., vandens

⁶ <http://lkz.lt/?zodis=stacionarus&id=24192320000>

išsiliejimas iš vonios, jei tai įvyko dėl neužsukto vandens maišytuvo). Nuostoliai atlyginami tik už pirmą įvykį per metus iki Taisyklių A.V dalies 1.2 punkte nurodytų limitų".

Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo nesutikti su draudiko nurodoma aplinkybe, kad pareiškėjos grindims žala buvo padaryta dėl įvykio, kuris pagal Taisykles nėra laikomas draudžiamuoju įvykiu. Kaip minėta, vadovaujantis Taisyklių A.IV dalies 4.18 papunkčiu, draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, kurie Taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardyti kaip draudžiamieji įvykiai.

Taigi, Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina draudiko nustatytą aplinkybę, kad įvykis įvyko dėl priežasties, kuri, kaip nurodoma Taisyklių A.IV dalies 4.18 papunktyje, pagal šalių sudarytą draudimo sutartį nėra laikoma draudžiamuoju įvykiu. Konstatavus, kad žala grindims atsirado dėl sugedusio (atitirpusio) šaldytuvo ir vandens išsiliejimo iš jo, o ne dėl įvykio, Taisyklėse įtvirtinto kaip draudžiamasis įvykis, darytina išvada, jog draudikui nekyla pareiga atlyginti pareiškėjos grindims atsiradusios žalos.

Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma bei draudimo sutarties šalių sutartomis sąlygomis, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai atsisakė mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos dėl įvykio patirtą žalą.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis